

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

La

Abonament lunar

pentru Februarie st. v.

— cu prețurile din capul foi —
— invită

Administrațiunea dăruirii „TRIBUNA“.

Sibiu, 29 Ianuarie st. v.

Nu e în lumea aceasta lucru mai
comod ca guvernarea constituțională.

Ajuns odată la putere, ministrul res-
ponsabil dispune de forța publică și de
budgetul țării și pregătit astfel, intră în
campania electorală și își mai face și ma-
ioritate în parlament.

Având și majoritate în parlament,
guvernul se numește liberal, fiindcă
are toată libertatea de a face tot ceea
ce-i place.

El face legile așa cum îi plac lui,
ear' majoritatea le votează.

Dacă cu toate acestea se împedecă pe
ici pe colo, el aplică legile după bunul
seu plac, ear' majoritatea îi dă aprobarea
parlamentară.

Dacă în sfârșit, nici aplicarea după
plac a legii lucrurile nu merg strună, gu-
vernul nesocotesce legea ori o calcă, ear'
parlamentul îl laudă pentru aceasta.

Ar mai fi încă la mijloc și coroana.

Coroana însă nu intervine în funcțio-
narea regimului constituțional ca element
hotărâtor decât atunci, când se ivesce
vre-un conflict între guvern și parlament;
câtă vreme guvernul scie se-și face ma-
ioritate în parlament, coroana nu poate să
provoace vre-un conflict.

Întrebarea e acum: până unde merg
lucrurile astfel? unde se înfundă sistemul
constituțional astfel aplicat?

A guverna va să dică a menține or-
dinea publică.

Guvernul așa numit absolutist menține
ordinea publică în virtutea puterii publice,
de care dispune. El are la dispozițiunea lui
mii și ear' mii de baionete, are tunuri, are
pentru usul cuotidian cete de gendarmi:
dă, prin urmare, porunci și silește pe toată
lumea să li se supună, ear' pentru cei ne-
supuși au temnițele și furcile la îndemână.

Și fără îndoială nici că se poate o
procedere mai expeditivă decât aceasta.

Vorba e numai, că cel ce dispune de
putere este chiar prin firea lui omenească
închinat a abusa de ea, ear' abuzul de
putere nu rămâne nici odată nerăbunat.

Oamenii se supun, ce-i drept, căci
numai nebunii se opun forței publice și
majoritatea cea mare a oamenilor sunt cu
mintea întreagă. Se supun oamenii, dar'
o îndelungată experiență a dovedit, că
tocmai atunci, când se află în cea mai
mare strîmtorare, guvernul nu dispune de
dînșii, ba e destul să se simțe, că guver-
nul se află în strîmtorare, pentru-ca să se
ivească între cei supuși înclinarea de a nu
se mai supune și de a-i spori greutățile.

Astfel a ajuns timpul modern la con-
vingerea, că este mai bine, ca ordinea

publică să se mențină, nu în virtutea forței
publice, ci din încrederea și cu învoirea
celor guvernați.

S'a înfundat dar' regimul constituțio-
nal, când guvernul se simte pus în nece-
sitatea de a recurge la forța publică, de
a-i sili pe oameni să se supună, ca la
noi în Ardeal, ca să nu mai vorbim de
Croatia.

Guvernul ni-a făcut proces de presă,
fără îndoială, ca să fim osândiți la în-
chisoare.

Nu am fost osândiți.

Era un lucru cu mult mai comod să
dee primarului dela Sibiu un ordin, ca
să scoată un batalion din regimentul
Mecklenburg-Strelitz, o baterie de tunuri și
un escadron de călăreți pe piața cea mare
a orașului, să trimită apoi un singur gen-
darm să ne ridice pe toți și să ne ducă
în temniță pe timp nedeterminat: nici Sașii,
nici Românii n'ar fi făcut în acest cas
gălăgie, ear' parlamentul i-ar fi votat gu-
vernului laude pentru procederea lui pa-
triotică.

Nu-i vorbă, o legă nu există pentru
aceasta, însă mai presus de toate legile
sunt interesele statului maghiar.

Revistă politică.

Sibiu, 29 Ianuarie st. v.

Diarele poloneze din Varșovia

spun despre conflictul, ce s'a ivit între gu-
vernatorul general din Vilna, Kochanoff,
și între Hryniewiecki, episcopul ro-
mano-catolic de acolo, că între cei doi dig-
nitari au existat dela anul nou încoaci unele
diferențe din cauza pregătirii unui nou șe-
matism al funcționarilor, în care s'a noti-
ficat între preoții guvernamentului și cei
doi prelați Kopciugieviț și Malys-
seviț, cari au fost excomunicați de către
episcop pentru neascultarea lor de guvernul
rusesc. Episcopul a expediat clerului din
diecesa sa cinci sute exemplare a șematis-
mului, — însă după ștergerea acelor două
nume, căror s'au alăturat pe margine cu-
vintele: „Excomunicati ecclesia —
episcopus Carolus.“ Când a audiat
aceasta guvernatorul general, a delegat pe
un funcționar de al său cu mai mulți gen-
darmi în reședința episcopicească, spre a
pretinde predarea acelor conspecte schim-
bate cu volnicie. Episcopul a respins pre-
supunerea aceasta și s'a căit întocmai ca
și Kochanoff telegrafice ministrului de in-
terne, contelui Tolstoi. La dece zile
după aceasta a venit șeful departamentului
pentru cultele străine, principele Canta-
cuzino-Speranski la Vilna, și după
o cercetare a lucrului a sfătuit pe episcopul
catolic, să-și ceară un concediu în
străinătate spre restaurarea stă-
rii sanitare. Conducătorul diecesei însă
i-a răspuns, că pe el nu-l va pute de-
părta dela postul său, care e împreună
cu multă răspundere, nici prin vicleșug
nici prin promisiuni, ci numai cu puterea.
În urma acestei declarări episcopul a
fost apoi pe cale oficioasă citat
la Petersburg, de unde apoi, precum
se spune, nu se va mai reîntoarce la Vilna.
După o depeșă sosită ieri la Budapesta,
episcopul Grinevetky se află deja în
Petersburg.

Despre cooperatiunea militară a
Italiei în Sudan se vorbește mult și se
afirmă, că guvernul englez până acum nu
și-a exprimat dorința în privința aceasta,
și Italia de altă parte încă nu e destoinică,
de a se îmbulzi Englezilor.

Prin căderea Charthumului însă
s'a făcut o necesitate necondiționată, de a
întreveni și Italia în mod activ, spre a-și
menține prietnia cu Anglia. Și din Ro-
mânia se scrie, că guvernul are cause, de
a conta în cazul acesta la spriginul țării
întregi, chiar nutrindu-se speranțe, că ser-
viciile Italiei vor afla o compensație sufi-
cientă. Chiar și diarele, cari stau aproape
de guvernul italian sunt pline de asigurări,
că Anglia poate în nefericirea sa conta la
spriginul Italiei. E cu totul lucrul Italiei,
ce atitudine vrea să iee, și care atitudine
va corespunde intereselor sale proprii.
Pentru Turcia căderea Chartumului nu e
de nici o importanță. Înzadar se scem
însă oficioșii nostri de a documenta, că
aceea ar fi un lucru indiferent pentru în-
treaga Europă, că deși Europa a fost pe
partea aceluia, cari s'au opintit, de a frânge
puterea Mahdiului, totuși catastrofa dela
Chartum nu va să schimbe întru nimic
relațiunile actuale. Din contră, dacă Italia
va face de astădată servicii Angliei, nici An-
glia nu îi va rămâne datoare și îi va oferi
spriginul întru ocuparea, respective adne-
c-tarea orașului Massauah. Cele mai
noave telegrame ne anunță, că Anglia se pre-
gătesce a continua acțiunea în Sudan cu
toată energia, și va trimite acolo din India
o putere armată de 20,000 oameni, Italia
încă va participa la expedițiunea
aceasta cu 15,000 oameni.

Cu privire la Massauah, diarul „Got-
tardo“ primesc scirea, că admiralul
Calmi a pus piciorul cu o parte a tru-
pelor sale pe uscat, și a fost de cătră in-
digeni bine primit. O altă înscin-
țare a „Agenței Stefani“ anunță, că Mas-
sauah a fost ocupat deja în 5 Februarie,
ear' Egiptenii au ridicat protest!

Turcul te bate, Turcul te judecă!

Cetim în „Pesti Hirlap“ urmă-
torul articol:

„Curtea cu jurați din Sibiu ear' a achitat
pe agitatorii daco-romani. Verdictul infam ear'
dă dreptate dușmanilor ideii maghiare de stat.
Doisprezece jurați ear' au rostit, că Ungaria
poate fi atacată și statul maghiar poate fi sub-
minat. Acuma pentru ori cine situația poate fi
lămurită. Nu numai din cazul de astăzi, ci și
din cel anterior.

„Dincolo de Peatra-Craiului idea maghiară
de stat nu află scut în contra cuvântului scris.
Onoarea națiunii maghiare, întregitatea statului
ungar e un lucru fără stăpân, ce stă afară de
lege. Se iartă, ca asupra armelor noastre și
asupra coroanei st-lui Stefan să se arunce cu noroiu.
E permis a se insulta mândra națiune maghiară,
a se turna asupra ei ori-ce cerneală mînjită. Cu-
vântul scris a străbătut ori-ce stavilă.

„Cine nu vede acum, că Ardealul e în
primejdie? Cine nu e îngrijat de soarta Un-
gariei de dincolo de Peatra-Craiului? Nu numai
societatea nu e în stare să desfășure cu energie
steagul supremației neamului nostru, ci și brațul
statului se sloboade paralisat în jos.

„Maghiarimea ardeleană și așa dispăre
aproape de puțină ce e, afară de aceea Vala-
chimea o copleșește, cucerește insule de limbă
și enclave. Societatea ungurească nu e capabilă,
de a face cuceri, din contră ea a privit până
acum impotentă, cum se lățește Valahimea.

Ea a fost silită să vadă, cum se aliează cu tra-
darea daco-romană de patrie Săsimea circums-
pectă, cu toate, că se urese unii pe alții, în
lupta în contra ideii maghiare de stat fiind
însă ambii uniți.

„Preste aceste statul ungar mai trebuie să
mărturisească, că n'are putere față cu agitați-
unea presei daco-romane, de vreme-ce nu poate
să spriginească cu energia tare ca oțelul a bra-
țului justiției slăbiciunea societății. Trebuie el
însă în adevăr să mărturisească aceasta? Nu se
poate el în adevăr scuti în contra trădării scrise
de patrie și în contra rebeliunii tipărite? Dacă
statul ungar în adevăr n'ar fi în stare să-și
apere pe teritoriul său propriu interesele sale
proprii, dacă o peană de scris fragilă, ce stro-
pesce sucul său murdar în fața națiunii maghiare,
e mai puternică ca spada Ungariei: atunci urmă-
rile ar fi lămurite și inevitabile, atunci Ungaria
se poate aștepta să peardă Ardealul.

„Cum s'ar și pute ține, dacă dincolo de
Peatra Craiului e permis să se agiteze nepe-
depsit și de și în contra întregității teritoriale a
statului ungar, în contra stăpânirii neamului ma-
ghiar și în contra unității imperului Stlui Stefan?
Și în Croatia s'a întâmplat ceea-ce acum începe
a se întâmpla în Ardeal. Slaba societate maghiară
n'a fost capabilă să-și împlinească misiunea sa
și statul ungar a devenit apoi incapabil să-și
scutească interesele sale dincolo de Drava. Jus-
tiția a încetat dincolo de Drava precum și din-
colo de Peatra Craiului să scutească idea ma-
ghiară de stat față cu răsvrătirile. Astfel Drava
a devenit un abis larg și nestrăbătut, în care
idea maghiară de stat se luptă cu resufierea.
Astfel Peatra Craiului devine o climă grozavă
piezișă, care — trebuie să te înfiozezi deja de
cugetul acesta — va fi pârrelele despărțitor în-
tre Ungaria și Ardeal. Adevărat că în Ardeal
numai curtea cu jurați refuză apărarea statului
ungar, pe când tribunalele ordinare își împlinesc
datorința lor cătră drept și patrie. E destul însă,
dacă se poate răsvrăti nepepsit în presă; e
destul, dacă peana poate trece neîmpedecată veni-
nul Daco-Romanismului în inimile alor două mi-
lioane de concetățeni.

„Ajuns-am oare însă cu societatea maghiară
și cu statul ungar și dincolo de Peatra Craiului
așa departe, ca și dincolo de Drava? Nu! Dacă
am fi ajuns așa departe, atunci ar trebui să se în-
tindă un vîl îngrozitor întunecos preste viitorul
Maghiarului. Ardealul nu este numai un castel
tare, ci totodată stîncă fundamentală a Ungariei.
Dacă vre-odată — ceea-ce însă nu trebuie să se
poată întâmpla — Ardealul ar căde, ar trebui
să cadă și Ungaria. Dacă între Ungaria și Ar-
deal, fie în ori și care formă autonomă, s'ar de-
străma vre-odată raportul astfel, precum e de-
strămat între Ungaria și Croatia, atunci aceasta
ar ajunge, nu numai spre a fărîma idea maghiară
de stat, ci și spre a sgudi neamul maghiar, căci
fără scutul nemijlocit al statului ungar societatea
maghiară ardeleană neapărat s'ar înghiți de va-
lurile române.

„Dar' din norocire aceste icoane înspăimî-
tătoare sunt numai o negură, pe care o respiră
strălucirea ideii maghiare de stat. Statul ungar,
națiunea maghiară nu trebuie să lase ca răbdarea
sa să degereze în lașitate, încrederea sa în
prostie, marimă sa în sinucidere. Chiar și
cultul libertății să nu-l desvoalte până la sgu-
duirea bazei existenței proprii.

„Libertatea, al cărei preț ar fi Ardealul,
ar trebui respinsă cu dispreț. Molochul li-
beralismului, care ar vră să înghiță Ardealul,
ar trebui zdrobit în bucăți. Dar' de aceasta nu
e vorba, că liberalismul și interesul maghiar
n'ar pute exista lîngă olaltă dincolo de Peatra-
Craiului. Nu e chiar nici lipsă de vreo măsură
excepțională și idea maghiară de stat tot se
poate ține, presa daco-romană din Ardeal tot se
poate înfrîna.

„Curtea cu jurați în cauze de presă nu poate fi permanent delaturată, fiindcă atunci nu numai presa daco-română, ci și presa maghiară n'ar pute fi liberă și independentă. Ce trebuie deci să se facă? Afacerile de presă pentru Ardeal trebuie concentrate la Cluj și Murș-Oșorheia. Jurații de acolo vor scuti apoi idea maghiară de stat, și pre lungă aceasta totuși vor susține și libertatea presei. Aceasta e cel mai puțin ce fără vătămarea libertății nu numai putem face, ci și trebuie să facem.

„Fără timbrul lășității și fără a pecați împotriva patriei nu mai putem suferi stările din Ardeal. Scutul ideii maghiare de stat nu-l putem lăsa în mâinile Sașilor, conspiratori cu „Schulverein-ul“, și a Daco-Românilor.

„Guvernul trebuie să iea inițiativa; în parlament nu va fi nici un partid, care n'ar aproba aceasta; ear' Ardealul se va bucura de aceasta. Societatea maghiară din Ardeal se va elibera prin aceasta de un terorism înfricoșat, statul de o revoluțiune ațîțată, politică și socială.

„Să se pronunțe presa ardeleană asupra acestui obiect.“

Diarele unguresci asupra procesului „Tribunei.“

„Pester Lloyd din 6 Februarie st. n. scrie:

„Dacă amicii noștri Sași, care au avut de a judeca în procesul de presă al „Tribunei“, au fost conduși numai de acel scop, a deștepta în toți aceia, cari cugetă și simțesc unguresce, un simțământ penibil, atunci noi trebuie să le recunoaștem triumful, de a-și fi ajuns acest scop! Însă nu numai pe acesta singur! Verdictul lor a avut și alt efect, pe care ei nu l-au dorit; — a făcut loc și în cele mai largi cercuri convingerii, de care sînt la noi politicii de mult pătrunși: cumcă instituțiunea curților cu jurați, cum există ea astăzi la noi, între împregiurările proprii ale statului maghiar nu numai nu e un dar, ci chiar o năpaste și o primejdie perpetuă.

„Dacă până acum n'am dat expresiune acestei observări, își are explicarea într'aceea, că curțile cu jurați în cauze de presă sînt de secol o caracteristică esențială a unui regim liberal, și chiar astăzi se leagă oamenii în fața curentului reacționar din Europa mai tare ca ori și când de instituțiile liberale. De altă parte abuzurile vedite, de care s'au făcut vinovate curțile cu jurați s'au ivit în timpul din urmă exclusiv în acele procese, cari au stat cu căpietura modernă, cu antisemitismul, în strînsă legătură. Prin aceea se pare, — și lăptirea acestei păreri tendențioase n'a lipsit, — că reflectarea la defectele procedurii noastre de presă n'ar proceda din motive reale, ci din alterarea celor interesați asupra aceleia, că jurații au lăsat să scape ici colea pe câte un vagabund. Așa s'a întîmplat, că cel puțin aici în țeară erai expus celei mai mari ocări, dacă te cutezai numai pe departe a reflecta la lipsa reformării judecătoreiei de presă;

nu puteai exprima prin un cuvînt liber așa ceva, dacă nu voiai să te faci pentru totdeauna „imposibil“. Și totuși s'au ridicat în timpul din urmă voci considerabile în privirea instituțiunii proprii, vocile unor oameni aderenți liberali, din locul nașterii libertății, din Franța republicană, despre cari poți totuși afirma, că ei sînt tot atât de devotați liberalismului, cât și domnii noștri conservatori, la cari se manifestează totdeauna cea mai mare eșofare, decate ori se face vorbă despre aceea. Și chiar din causa, că delicatețea se arată la noi din o astfel de parte, e — și aci nu facem deosebire de partide — o necesitate neîncungiurabilă pentru elementele liberale ale țerii, de a veghia cu toată strictetea, și de a se amesteca fără amănare, unde un amestec, făcut la timpul seu, ar pute încă vindeca cu succes. Considerat din acest punct de vedere, și cuvîntul aspru, pe carele l'a pronunțat țerii ministrul-președinte înainte de aceasta cu vreo câteva săptămîni în ședința publică a parlamentului încă se poate numi o faptă, asupra căreia trebuie cu atât mai virtos a reveni, cu cât din incidentul verdictului celui mai recent din Sibiu, nu se va mai susține dar', că numai Ovrei și ovreofilii sînt cei ce ridică plînsori în contra curților cu jurați. Că sentința nimicitoare ce a pronunțat ministrul-președinte asupra justiției noastre de presă și forma ce și-a ales-o pentru aceasta, pot să fie supuse unei critice și rămîne nehotărît dacă e permis a se pronuncia de pe banca ministerială în mod atât de categoric asupra instituțiilor de stat fără de a lega totodată de aceea un remediu în contra acestor stări rele de lucruri. . . Afară de aceea nu însași instituțiunea juriului a a fost aceea în contra a ce ministrul-președinte s'a opus; nime dintre aceia, în care a zăcut odată altarele marilor adevăruri ale liberalismului, nu se va desbăiera cu atîta ușurință de zeii sei. Ceea ce a regretat dl Tisza în un ton atât de amărît, dar durere foarte îndreptățit, e degenerarea juriului, decadența unei instituțiuni, de care ne leagă un simțământ de pietate intimă și pe care noi am lăsa-o bucurăși intactă cît timp se află în consonanță cu interesele statului și ale societății, — aceea însălbătécire nepricepută, dar' netăgăduită, a spiritului public care neagă astăzi principiul egalității îndreptățiri a confesiunilor, mîne idea statului unguresc și așa pe rînd tot, ce sîntem îndatînați a privi de isbîndile noastre cele mai superbe din decursul alor câteva decenii. Aceasta trebuie să fie cauza pentru care ministrul-președinte a uitat pentru moment că contra acestor fel de aparițiuni trebuie păsit numai cu un proiect de lege în mînă. . .

„Și ce se dăci în sfîrșit despre astfel de verdicte ca acela ce s'a pronunțat de curînd în Sibiu? De un șir de ani ne nisuiam a câștiga pe naționalitățile nemaghiare pentru idea de stat maghiar, a le convinge că în acest stat li se pot îndești toate pretențiile lor raționale, că aci li se conservează mai bine interesele lor spirituale și materiale — și acum se află un Român fanatic care predică alianța urei între Sași și Români o cruciadă în contra Maghiarilor excreabili; ei sau noi! strigă el mulțimii fără judecată și ușor agitabilă. Acum însă reprezentantul statului, al dreptului, al legii al ordinii îl citează înaintea curții cu jurați, — nu pentru a se resbuna în contra agitatorului, nu pentru a-l scurta în libertatea și averea sa; nu, e vorba numai de princip; autoritatea vătămă a statului să primească satisfacerea morală, ca judecătoria eșii din popor să declare: ceea ce a predicat acel fanatic ne pare a fi un delict în contra statului unguresc, căruia aparținem și noi, a cărui autoritate noi o respectăm și pe care nu-l lăsăm a fi vătămă fără de pedeapsă. Mulțimea asteaptă cu încordare verdictul, și cum sună acesta? Ceea ce a făcut acel agitator, aceea a fost bine făcut; provocarea fășisă la luptă în contra statului maghiar nu e faptă punibilă și pe cine subapă existența și pacea acestui stat noi îl apărăm de ori-ce pedeapsă prin verdictul nostru. . .

„Astfel stau lucrurile la noi și ele stau destul de rău. A constata aceasta a fost scopul propriu al acestor șire. A afla remediile e treaba guvernului, care după cum arată des amintitele declarațiuni ale ministrului-președinte a recunoscut destul de evident existența acestor rele. Nu vom întrelăsa însă nici noi de a face câteva observări. Chiar dacă juriul nu-și va perde pentru viitor tot creditul, trebuie totuși să ne gîndim la o reformă radicală. Trebuie făcute schimbări radicale atît cu privire la sfera de putere cît și cu privire la procedură. . .

„Ce atinge însă astfel de sentențe, ca cea mai nouă din Sibiu, considerațiunile noastre sînt foarte simple. Statul e acela carele a încredințat prin lege juraților scutul și dreptul cetățenilor sei și chiar scutul seu propriu — al statului. Acelora cari nu sînt vrednici a deprinde acest drept sfînt și nu sînt în stare a coresponde acestei datorințe sublime, acelora statul, care le-a dat această putere, are să li-o iee; el nu va delătura principiul juriului, dar' el nu va conrede deprinderea acestui princip unor astfel de mîni cari voiesc să făurească din el o armă în contra statului. Ori-ce dispoziție de această natură a guvernului, poate conta la aprobarea necondiționată a tuturor partidelor. Foarte nimerit observă astăzi „Egyetértés: „Noi nu avem lipsă de legi contra dinamitarților și nisințelor socialiste, cari la noi nu există nicăiri: adevăratele mine de dinamit menite a submina stîlpul principal al clădirii noastre de stat sînt astfel de verdicte ca cel mai de curînd din Sibiu și tot atât de necondiționat ne putem declara prelungă interpelația de ieri a lui Blasiu Orbán.“

„Dacă verdictul din Sibiu a strîns legătura dintre Sași și Români, tot așa de altă parte ea a deșteptat în toate partidele unguresci simțământul solidarității contra acestor fel de dușmăni și le-a conșins despre lipsa unei reforme neevitabile și grabnice a acelor instituțiuni, a căror mai departe susținere după astfel de experiențe, n'ar fi din parte-ne nice marinimie nici liberalism, ci simplu o hăbăucie, care prelîngă daună ne-ar mai face și de batjocura dușmanilor.“

Művelődési egylet.

Dl Ladislau Vajda ne trimite relativ la atitudinea Românilor din comitatul Cojocnei față cu proiectata reuniune de cultură maghiară o întîmpinare, din care ne credem datori a comunica următoarele:

„Între cei propuși drept mijlocitori pentru încercarea unei împăciuri eu am propus și pe Corn. P. Széchenyi, unul dintre urmașii mareliu patriot St. Széchenyi, care deși „cel mai mare Maghiar“, în atâte rînduri a sfătuit pe conaționalii sei să nu forțeze maghiarizarea, și pe dl Alexiu Bokros, un om neat de ură și prin urmare apt pentru asemenea misiune.

„Nu sînt de părere, că ar fi bine, ca în toate comitatele cu poporațiune română să se procedă ca în al Cojocnei față cu reuniunile de maghiarizare, deoarece sînt convins, că Maghiarii sciu prea bine, că propunerea făcută de mine exprimă vederile și dorințele tuturor Românilor, ba chiar și ale celorlalte naționalități nemaghiare; cred dar' că demonstrațiunile ulterioare ar fi de prisos. Chiar dacă s'ar mai face asemenea mișcări, ele ar trebui să se facă așa, ca să nu ducă la o prea mare iritațiune, mai ales, acum, când, după informațiunile mele, și în cercurile maghiare se discută cestiunea unei apropiieri către Români. Eu, deși am fost într'un mod atât de nequalificabil atacat din partea diarelor maghiare, persist în părerea mea, că o asemenea apropiere este în interesul nostru și al țerii întregi, ba chiar în interesul monarchiei, căci prin ea legătura ce există astăzi între guvernul nostru și guvernul României, ar deveni o legătură dintre popoarele, în fruntea căror se află aceste guverne, deoarece ar fi câștigată pentru patria noastră simpatia României, dacă s'ar găsi un „modus vivendi“ suportabil pentru noi.

„Mă simt totodată dator a recunoaște, că dacă pentru motivarea propunerii mele, în care a trebuit să ating adevăruri foarte amare, nu am fost atacat în ședința comitatului cu o mai mare vehemență, meritul e mai ales al comitelui suprem Eszterházy, care totdeauna conduce cu mult tact și tot atîta echitate discuțiunile, încât nu sciu să-și aibă vre-un seamăn în tot Ardealul.

„Mai adaug, în sfîrșit, în interesul adevărului, că după experiențele mele, dl vice-comite Gyarmaty, deși nu poate fi bînuit de simpatii către Români, un dușman neîmpăcat al nostru nu este. Nu e vorbă, puțini numai sciu să afle atît de curînd, ca d-sa, sofisme pentru combaterea cauzelor românesce, dar' în afaceri românesce adeseori ascultă cereri, când ar găsi poate motive de a refusa.

„Încheiu amintind, că afară de dl archidiacon Gavril Pop propunerea mea a mai fost susținută de rev. dl protopop Ioan Hosu, dl protop. Emerice Pop și dl vice-notar comitatens Andreiu Truța.“

Foita „Tribunei“.

China și Chinezii.

Vestitul Marco Polo, care a fost înalt funcționar chinezesc și om cu multă trecere în China, întorcîndu-se ear' în Europa, a făcut o descriere despre China, poporul și despre obiceiurile ei. Lumea cetia cu mult interes această descriere, o cetia însă cum cetim basmele minunate, și nimeni nu credea, că se petrec ori se află în aevea lucrurile descrise de Marco Polo.

Aceasta a fost acum câteva sute de ani. Nici astăzi însă lucrurile și obiceiurile din China nu ne par nouă Europeanilor mai puțin miraculoase. Mărima și vechimea poporului chinezesc sînt și numai singurele lucruri fabuloase. Pe cît scim, sînt pe fața pămîntului 1400 milioane de oameni; 500 de milioane din acestia, adică mai bine de a treia parte din întreaga omenire, sînt Chinezii, un popor, care există de vre-o 6000 de ani, deci a fost contemporan și cu Egiptenii, și cu Asirienii, și cu Babilonenii, și cu David, și cu Grecii, și cu Alexandru cel Mare, și cu Romanii și se răboiesc astăzi cu Francezii.

Un lucru nu mai puțin fabulos e și împărțirea chinezescă. Ea are astăzi o întindere de

vre-o 10 milioane de kilometri patrați, întocmai ca Europa. China propriu zisă are însă mai puțin de 4 milioane, de kilometri; sînt însă în ea îngîrădiști preste 400 milioane de oameni. Din o parte apoi ea e despărțită de restul lumii prin munții Himalaia, din cealaltă prin marele Ocean, ear' din a treia prin nisce pustietăți ca cele din povesti, Tibetul, Mongolia și Mangiuria.

Munții Himalaia sînt atît de înalți, încât cele mai înalte culmi ale Carpaților noștri nu sînt decît nisce moviște alăturate cu dînșii, ear' cele trei pustietăți au împreună o întindere de peste 6 milioane kilometri, deci ca două treimi din Europa, și șesul Tibetului e aședat de-asupra nivelului mării mult mai sus de culmea Bucegiului, de o potrivă cu cele mai înalte culmi ale Alpilor.

Închiși astfel între munți, mare și pustietăți, Chinezii tot nu s'au simțit destul de isoțai, ci au mai ridicat înspre Mongolia un zid, care e lung ca dela Petersburg la Paris, înalt și atît de gros, încât pot să treacă trei care alăturate de-a lungul lui.

În această isolare ei trăiesc de cel puțin șese mii de ani. În timpul acesta au trecut, ce e drept, prin strașnice sguđuri sociale; au rămas înse tot ei înșiși, și pe la anul 2600 înainte de Christos, adică acum 4500 ani aveau tot organizațiunea, pe care o au astăzi.

E oare cu puțință ca noi Europeanii, atît de doritori de a le scî toate, să nu primim cu viuă curiositate peste colosalul zid chinezesc și să nu ne întrebăm, ce au făcut oamenii acestia atît amar de timp? cum și-au petrecut viața cea îndelungată? care e folosul lucrării urmate de dînșii prin atâte generațiuni.

Literatura europeană privitoare la Chinezii e foarte bogată. Spanioli, Italieni, Francezi și Englezi s'au ocupat în timpul nostru cu deosebire predilecțiune de Chinezii. S'au făcut cercetări asupra istoriei, asupra literaturii, asupra isvoarelor de bogăție și în genere asupra stărilor de lucruri din China. Însă în China toate se prezintă în dimensiuni fabuloase. Astfel, de exemplu, geografia Chinei, publicată la anul 1744, e cuprinsă în 356 volume. Ne putem dar' închipui ce colosale dimensiuni trebuie să aibă istoria lor. Se cer mai multe viefi de-a rîndul, pentru-ca omul să se poată lămuri asupra unei viefi atît de bogate, cum este cea chineză.

Librăria „Firmen Didot Frères“ a întreprins pe la începutul secolului nostru o publicațiune intitulată „Universul pitoresc. Istoria și descrierea tuturor popoarelor, a religiunilor, obiceiurilor și industriei lor“. În două volume de câte 800 pagini, octav mare, garmond și petit, deosebiți autori fac descrierea Chinei.

Aceasta e isvorul, din care luăm notițele noastre asupra Chinei.

Nu cîntăm, se înțelege, decît curiositățile risipite prin cele două volume, căci despre o încercare de a face lumină asupra Chinei, nici vorbă nu poate fi.

Cum oare să înțelegem noi Europeanii cele ce se petrec în China, când mijlocul de înțelegere ne lipsește?

Noi vorbim în cuvinte, ei își exprimă cugetările mai ales prin semne, pe care nu le putem traduce în mod adequat prin cuvinte de ale noastre. Cu toate aceste ei sciu să vorbească lămurit, mai lămurit poate decît noi.

Tot astfel e și cu moravurile lor. Adeseori ceea-ce este oprit la noi, la dînșii este iertat, ba poate chiar o datorie. Cu toate aceste ei trăiesc înainte, în vreme-ce la noi lumile pier una după alta.

Mai ales aceste două părți ale viefii chinezesci sînt curioase pentru noi Europeanii, și de aceea în deosebi asupra acestora vom aduna câteva amănunte.

Cum vorbesc Chinezii, cum scriu și cum trăiesc?

Aceste sînt întrebările, la care ne mărginim.

Correspondență particulară a „Tribunei“.

De lângă Dobra, 26 Ianuarie 1885.

Este cunoscut în genere, că ultimul refugiu pentru cei nemulțumiți cu actuala ocărnuire, este diaristica, derivate resp. nemulțumire din o parte sau din alta, — de aceea, mă rog a se da loc și acestei corespondențe în prețuitul diar ce redigeați.

Ca să fie bine înțeles — și spre orientarea p. t. public cetitor, înainte de a intra în merit observ, că mi-a dat ansă a eși în publicitate, nu este vitrega administrare a puterilor dleiei ci, cu regret afirmăm, necorecta purtare a unor preoți din acest tract atât în, cât și afară de biserică.

Preoții noștri considerându-se drept urmași ai Apostolilor, trebuie să aibă în vedere cuvintele dlui Chr.: „Aveți grijă de voi și de turma încredințată vouă,“ însă! aceasta dă li se pare de tot obscură și nu se practică decât în partea primă. Ca argumente servească următoarele:

1. Dacă în zile de Dumineci și sărbători, pe lângă prescuri etc. mai aduc creștinii și lumini la o biserică, preotul, după terminarea serviciului divin, ca să nu-și procure pe banii proprii, le împarte acelea cu crâcnicul călcând canonul apostolesc 1721, care hotărăse că, dacă vre-un cleric, sau mirean ar lua din sf. biserică ceare sau unt-de-lemn, acela se se segregaze, și ceea-ce a luat încincit, se o întorcă.

2. Dacă un copil e a se boteza, acela nu se botează în biserică, în locul așa numit Băptister, ci pentru ușurarea preotului, se botează în case private ceea-ce e în contradicere cu § 51 pct. 4 din Dreptul canonic și cu canonul 56. Sinodul local VI din Constantinopole.

3. Dacă 2 tineri vor a pași la taina căsătoriei, aceia se cunună, pe plată bună, și fără cele trei promulgări desconsiderându-se § 69 din Condica obștească civilă austriacă, ceea-ce e identic cu anularea cununiei privindu-se de clandestinitate.

4. Unii preoți din acest tract mai au și curagiu, că dela ospețe nu se depărtează mai înainte de jocuri conform can. 54 sinod. loc. VII din Laodicea, ci se dimit la joc și glume până când în cele din urmă au loc și insultările.

5. Can. I sinod. loc. III din Neocesarie și § 183 Drept. can. apriat vorbesc ce fețe poate ține preotul văduv în casa sa, (Pastorală o las) și cu toate acestea cunosc atari preoți văduvi, cari, în puterea demnității lor, țin în casă astfel de muieri depravate, care, în public, îi apucă de cap și-i măgulesc ca îmblățitorul snopul!

Apoi se așteptăm respect dela cineva?!

„Eo ipso“ preoții noștri cu toate acestea taxa și-o încasează dublu ori și mai bine; ear' bieții creștini sunt nevoiți a suporta greutățile amăsrate unor canoane inventate de dînșii, dar' nu recunoscute de biserică. Ar mai fi multe exemple concrete toate în contradicere cu canoanele și legile în vigoare, dar' acele le retac spre a reveni cu altă ocaziune.

Cum se servă și îngropăciunile prin acest tract, îl cuprinde pe omul consciu fiori vehemente și nu se poate din destul mira, vădând pe unii preoți înmormântând, nu după 48 de ore, ci chiar înainte de 24, ear' pe alții îi îngropă noaptea cu luminare numai ca să-și umple punga, și ce e mai semnificator, n'au lipsă nici de cantori!!

Premițând acestea vouă să ating în treacăt și ceva despre interesarea preoților față de școală, ca să poată trage concluziuni fie-cine și să aprezinte meritul acestora ca directori și președinți.

1. Dacă d. e. un învățător nu dispune în școala sa de aparatele și recuisitele necesare, înzadar se adresează către directorul local și resp. către comitet. parochial cu provocare la §. 88 l. a.) pct. 9 din normativul pentru de a se procura acelea, căci, cu mâna la pept vorbind, în acel cas, e silit să înghiță noduri și, vrând nevrând trebuie să tacă.

2. De nu frecventează copiii școala, învățătorul compune lista de lenevire și conspectul lunar despre absenții și comit. parochial în virtutea §. 89 l. a.) pct. 1. normat. în loc de a în-treveni la antistia comunală ca să amendeze pre cei renitenți, preferă a pune acelea ad acta, ear' pre învățător îl declară de inamic cu amendamentul „că voiesce ruinarea poporului.“

3. De îi lipsesc unui învățător remedii pentru subsistență, mai bine să facă împrumuturi cu %, decât să stăruie a i se solvi leafa, căci

atunci cu toată puterea e declarat de agitator și nici autoritățile mai înalte, ba nici chiar Muresul nu-l poate spela de rușinea ce i-a cauzat comit. cât și sinodul tot din negligența parochului.

Scurt vorbind și neexagerând: unii preoți din tractul Dobrei, fără mustrare de conștiință, trebuie din nou trecuți prin școli și frâu să li se mai scurte, căci altcum, în interesul lor deși merg trebile prea bine, dar' poporul așa numit „turma cea cuvântătoare“ suferă în toate privințele și pot afirma cu pozitivitate că, de vreme-ce poporului nu i se dă ocaziune a mai auzi și vre-o predică morală, acela, nu se scie acomoda împrejurărilor actuali și consecunța naturală e, că în toate direcțiunile se află într-o stare de tot primitivă.

Cum se potrivește aceste cu cuvintele Mântuitorului: „Mergând, învățați toate neamurile“ etc.

Răspunsul îl las în buna chibzuială a celor competenți, însă adaug că de ar fi după voia și capacitatea unor preoți, aceia, ar ține pre bietul popor în un întunec mai mare de cum l'a ținut servilismul înainte de 1848.

În fața unei situațiuni atât de critice, meditănd omul serios asupra viitorului acestui popor, trebuie să se reculeagă și ca Caesar la riupele Rubicon, să exclame: „*Allea jacta est*“, și îndoindu-și facultățile se-și câștige aderenți ca să poată dice cu Cato: „*Ceterum censeo, consuetudinem esse delendam*“, căci altcum ca mâne ne vom trezi că în acest tract sunt tot școli de stat și nu vom avea motive de a imputa regimului.

„*Dixi et salvavi animam meam*“ și ar mai fi de dis, dar' aștept dela noul nostru șef tractual ca dela un om cu bună speranță, ca să iee inițiativa în aceste direcțiuni, investigând și trăgând la răspundere pre cei culpabili. *Videat consul nequid — detrimenti capiat.* Y.

Cronică.

Din cauza sfintei sărbători de mănă, numărul proxim al „Tribunei“ va apăre poimănă.

Banchet oprit. Cetim în „*Siebenbürgisch-Deutsches-Tagblatt*“: „Intelligența română din Sibiu și din împrejurime a pregătit în onoarea dlui G. Barițiu și I. Slavici pentru aji la 2 ore d. a. în sala dela „Împăratul Romanilor“ un banchet. După cum înțelegem acest banchet e oprit din ordinul autorităților mai înalte. Motivarea legală, pe baza căreia se razimă această măsură, ni e cunoscută, din care cauză nu putem înțelăsa de a ne exprima părerea de rău preste un act, care întru adevăr e puțin corăspundător de a contribui la împăcarea naționalităților.“

Un respicient de finanțe maghiar proposit. Alaltăieri seara a venit o femeie la gara austro-ungurească din Budapesta și a întrebat pe un respicient de finanțe, dacă trenul dela Edinburg a sosit. Răspunsul respicientului a fost: „Sopron? Nem is tudom, hogy merre van.“ („Edinburg? Nici nu știu, că unde zace.“) Și cumcă bietul finanț într'adevăr n'a știut, că în care parte a lumii zace orașul Edinburg, se dovedește prin înpregiurarea, că s'a dus la portar, ca să-i spună unde zace Edinburgul. Dacă Ungaria are finanți cu cunoscințe geografice atât de profunde, nu ne putem mira, că stăm atât de bine cu finanțele în Ungaria!... Fi-vor oameni și mai mari în Ungaria, care nu știu nici atâtă, cât bietul finanț. Un student în drept din Dobrița venind la universitatea din Cluj s'a mirat, că și pe aici sunt oameni, ca pe la Dobrița, deoarece el a trăit tot în păreare, că în Transilvania locuiesc numai Țigani românesci! Săraca cultură maghiară!

Himen. Anania Moldovean, cleric absolut a încredințat pre domnișoara Veronica Paul din Hidiș.

Prințul Napoleon la Kossuth. Din Paris se scrie diarului „*Pudapester Tagblatt*“, că în cercurile Bonapartistice s'a lăfit vestea, că regele Humbert nu din considerări familiare n'a voit să primească pe prințul Ierôme Napoleon, ci din considerări politice. Deoarece prințul Ierôme a făcut o vizită lui Kossuth, guvernul italian se fi protestat în contra primirii prințului de către rege, ca prin așa ceva să nu se dea privilegiu Austriei la observări.

Din Paris se scrie, că în zilele aceste s'a ținut cununia ficei acelu mai avut om din lume a milionerului Makay. Domnișoara Evelina Makay a primit o zestre de circa zece milioane florini și un bărbat, care e prinț și de sigur prinț spaniol. Numele acestui bărbat e: Don Ferdinand Colonna, principe de Calatro.

Reorganizarea colegiilor militare în Italia. Prin reorganizarea puterii armate în Italia se constată din ce în ce mai mult o lipsă spăimântătoare de oficeri capabili pentru rezervă și miliție. Pentru întimplinarea radicală a acestui inconvenient urmează a se reorganiza în total instrucția publică, în special însă aceea a colegiilor militare. Ministrul de rebel și acel al instrucțiunii publice se ocupă actualmente cu reformele necesare și în curând se așteaptă rezolvarea acestuui. Colegiilor militare, precum și convictelor naționale se va prescrie același program de studiu ca și liceelor și gimnasiilor, ai căror profesori vor fi însărcinați și cu predarea cursurilor în colegiile militare. Ei vor depinde de autoritățile școlare în ceea-ce privesc studiul în genere, ear' în privința disciplinei și a supravegherii, ei sunt sub autoritatea militară. După terminarea anilor de studiu în colegiile militare, elevii se pot declara pentru o carieră oare-care după voința lor, sau pot trece la o școală superioară. Dacă frecuențează universitățile li se face concesiuni pentru serviciul militar, ear' întrând în școală sau academie militară, vor eși ca oficeri în armată, după absolvirea anilor de studiu.

Laterna de infanterie. Ministrul german de rebel și-a prezentat dăile trecute o laternă botezată cu numele de „laterna infanteriei“, spre a fi supusă unor încercări. Inventatorul era condus de idea, că soldatul de infanterie ar trebui să posedă o laternă spre a învinge mai cu ușurință dificultățile, care se ivesc în timpul nopții pe un teren necunoscut sau acoperit cu păduri, în avant-posturi sau dinaintea fortărețelor, în defileuri, pe poduri, în stradele satelor, în cantonament, bivouac ș. a. precum și în marș. Această laternă servește soldatului pentru tragere sigură, deoarece prin dinsa se colorează o parte suficientă a terenului în giurul seu și-l ajută în casuri de surprindere de către inamic.

Ea este de formă prismatică cu un patrat de 15 ctm. de basă și poate fi așezată la baionetă sau afirnată la o cracă sau un cuiu. Dinainte pleacă o sfoară, care stă în legătură cu o capsulă, conținând o materie explosibilă însă negomotoasă astfel că, trăgându-se de sfoară se aprinde mai înainte un fitil cu petroleu și apoi o lumină de magnesie, în dosul căreia se află un reflector de sticlă, care răspândește rațele luminoase până la distanța de 180 metri, sau mai mult decât jumătate distanță, la care începe obiceiuit zona periculoasă. Soldatul poate, după trebuință să facă ca să dispară lumina imediat sau să continue, pentru care s'fșirșit pune în mișcare un mecanism așezat în interiorul laternei.

Pentru usul artileriei s'a adoptat acum de curând și în Rusia o laternă pentru tunurile de fortărețe și asediu. Fie-care piesă așezată pe incintă sau în baterie este înzestrată cu o laternă anume construită, care colorează tunul și servește pentru marcarea cibelor artificiale.

Din piesele de rezervă au câte 5 o laternă. O excepțiune s'a făcut numai cu tunurile destinate pentru deosebite întreprinderi forțate.

Varietăți.

(Americana turbată după principii.)

Multe Americane avute și acum își țin de cea mai mare fericire, de a se mărita după un European nobil, și în special după câte un prinț sau principe. Cele mai multe căsătorii de soial acesta au fost pentru Americane nefericite. Mai rău a pățit-o nu de mult o Americană de acele turbate, care s'a măritat după un principe japonez. O dămicelă tină, frumoasă și avută din Filadelfia a făcut înainte de aceasta cu vre-o câțiva ani în Washington cunoscința unui Japonez tiner și nobil, care a fost un prietin intim al unui membru din consulatul japonez, vorbea bine limba engleză și aparținea într'adevăr unei vechi familii princiere japoneze. Prin manierele cele fine și prin humorul seu a câștigat inima frumoasei Americane. Ei s'au cununat în contra voinții părinților ei în Filadelfia prin un preot creștin. Japonezul s'a exprimat înainte de cununie, că are intențiunea de a mai rămâne vre-o câțiva ani în America. Însă nu mult după nuntă s'a declarat, că el trebuie să meargă acasă în afaceri diplomatice. Femeia lui cea tină, față cu care el s'a purtat totdeauna cu multă prevenire, l'a petrecut, și având ea în urma unei erechiri o avere proprie foarte însemnată, a prefăcut-o în bani și pe acestia i-a încredințat bărbatului ei. Pe drumul cel lung către Japonia bărbatul ei a devenit deja tot mai dur, pășia față cu ea tot mai poruncitor, și neputând nici ea, ca o damă americană liberă, să suferă așa ceva, de multe-ori se certau aspru. Sosind în Japonia la proprietățile lui, ea s'a convins, că vorbele despre averea lui nu erau exagerate. Totodată însă el a devenit tot cu mai multă neconsiderare față cu ea, o tracta ca pe o sclavă, i-a denegat creștinismul, îi opria toate epistolele primite de acasă, o opria de a conveni cu Europeni și Americani, și nu-i mai da nici un crucer din banii ei. Sărmana Americană s'a decis să fugă. A și fugit, — și cu aceasta s'a sfșirșit romanul.

(Blondine și brunete.) Un corespondent din Washington scie spune nise istorioare curioase, cari se recomandă atențiunii celei mai serioase a apărătoarelor drepturilor femeesci. Înainte de toate el

observă, că numărul posturilor femeesci e foarte redus dela introducerea examenului pentru oficii civile încoaci, deși damele tinere nu obicnuesc a rămâne la examenele aceste înderul tinerilor bărbați. Superiorii însă, dacă au să aleagă dintre cei, cari au depus examenul cu succes, preferă totdeauna pe bărbați, deoarece-ce afirmă, că cu scriitori de genul bărbătesc nu au atâtea neșezuri ca cu femeile. Dacă însă au de a alege numai dintre dame, atunci preferă pe cele bune, deoarece-ce blondinele, precum afirmă ei, sunt mai iritabile și mai uricioase. O blondină sciind aceasta, și-a pus o perucă întunecată pe cap și s'a vîrit într-o funcțiune. Câștigând odată postul a purtat ear' buclile ei blonde. Brunetele sunt selbatice acum și pretind, că de aci înainte și perul se se supună unei examinări aspre.

Posta ultimă.

Roma, 9 Februarie n. Asupra unei intervențiuni a Italiei în Sudan s'a discutat în două consilii de ministri. În cel dintâiu au fost patru ministri pentru, patru nehotărâți din motive financiare, și unul s'a abținut a-și da părerea. Când însă ambasadorul englez Sir Lumley a descoperit că Engliteră ar vedea bucuros cooperația italiană în Sudan consiliul de ministri a hotărât în unanimitate, a o încuviința, dacă ea s'ar cere expres.

Româniaea din Sibiu și giur,

oprită de autoritatea publică superioară a se întruni la un banchet întru onoarea domnilor Georgie Barițiu și Ioan Slavici, a adus acestora omagieele ei printr-o deputație în masă, care astăzi la 1 oră d. a. s'a prezentat la birourile diarelor „Observatorul“ și „Tribuna.“ Vom reveni.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 10 Februarie n. Casa deputaților. Proiectul de lege pentru înmulțirea judecătorilor cercuale s'a votat definitiv și s'a transmis casei deputaților. Urmează desbaterea proiectului de lege despre reforma casei magnaților. Referentul Láng deschide desbaterea generală arătând desvoltarea istorică a instituțiunii și schițând scăderile casei magnaților actuale ce trebuie reformată. Oratorul recomandă primirea proiectului. (Aplause). Conte Ludovic Tisza ia cuvântul. După dînsul urmează Desider Szilágyi spre a presenta în numele opoziției moderate o rezoluțiune care merge într'acolo ca proiectul să se modifice în înțelesul următor: Numărul membrilor numiți pe vieață să se reducă la treideci; între membri sunt a se primi delegații comitatelor și ai jurisdicțiunilor orașenesci, alegerea se servăse pe calea votării secrete, durata mandatului să fie de opt ani, diurne sau alte despăgubiri membrii n'au să primească; incompatibilitatea se extinde asupra tuturor membrilor casei de sus.

În casa magnaților se presentă nunțul casei deputaților; după aceea comisiunea de trei aterne raportul despre budgetul din 1885 a cărui pertractare se statorește pe Sâmbătă.

Paris, 10 Ianuarie n. În deeursul serii de ieri s'a ivit o bandă de vre-o sută de tineri în strada „*Lafayette*“, a spart geamurile expoziției unui comerciant de arme, a pus mâna pe vre-o câteva puscii și revolvere. Mai mulți prădători și conducătorul bândii au fost arestați. Pe bulevardul „*Poissonière*“ de asemenea s'au spart geamurile expoziției unui optician. La meadă noapte pacea a fost restabilită.

Cair 10 Ianuarie n. Chedivul a primit, abia ieri dimineată scire despre ocuparea Massauiei. La întrebarea sa, îndreptată la Constantinopol, Sultanul a răspuns să nu se retragă trupele egiptene. În urma acestora va rămâne acolo garnisoană italiană și egipteană.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Bibliografie.

„Familia.” Apare în fiecare Duminică. Oradea-mare, 27 Ianuarie (8 Februarie) 1885. Anul XXI. Nr. 4. Sumar: Din „Ovidiu” de V. Alexandri. — Datoria de onoare (urmare). — Novela, de Iosif Vulcan. — Din secretele Veneției (ilustrație). — Prunele (după Alphonse Daudet), de N. A. Bogdan. — Datine dela nuntă la Români (urmare), de Dr. At. Marienescu. — Doine și hore populare (din giurul Năseudului), culese de Iuliu Bugnariu. — Cugetări. — Salon: Balul de elită român din Timișoara. — Literatură și arte. — Teatru și muzică. — Ce e nou? — Căldărul săptămânii.

„Biserica și școlă.” Foaie bisericească, școlastică, literară și economică. Apare odată în săptămână: Duminică. Arad, 27 Ianuarie (8 Februarie) 1885. Anul IX. Nr. 4. Sumar: Observări asupra restaurării comitetelor și episcopilor parohiale. — Disciplina vieții. — Protocol, luat în ședința sinodului electoral protopopesc din tractul Aradului, ținut în Arad 9/21 Ianuarie a. c. — Diletanții literaturii și științei în România, bibliotecile zugrăvite în vremea lui Caragea, Gion. — Diverse. — Concurse.

„Revista armatei.” Redactată cu concursul Corpului ofițeresc. Apare în fiecare lună. București, Ianuarie 1885. Anul III. Nr. 1. Sumar: Ordin de zi al Maiestății Sale Regelui. — Revista interioară. — Dăre de seamă a proiectului Dui general Radovici asupra organizării depozitelor de remonță, de N. K. — Manevrele diviziei I-a din toamna anului 1884. — Despre cavalerie. — Scrisori militare, de principele Kraft de Hohenlohe-Ingelfingen (urmare). — Scrisoarea 2-a. — Cele din urmă modificări, în organizația marinei greci, de Căpit. Consilinsky. — Scrisorile unui voluntar din Geniu (în campania 1877—78). — Cronica externă. — Diverse (teatră și străinătate).

„Biserica ortodoxă română.” Revistă periodică ecleziastică. București, Decembrie 1884. Anul al VIII. Nr. 12. Sumar: Condiția sfântă. — Dogme despre purcederea Duhului sfânt. — Un sbornic. — Drepturile Patriarhiei de Constantinopol. — Discursul P. S. S. Episcopului de Roman. — Tabela materiei pe întreg anul.

Din

Biblioteca populară a „Tribunei”
au apărut până acum:

Nr. 1.

Pădureanca. Novela de Ioan Slavici 12 coale
tip. broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau
1 leu nou.

Nr. 2.

Fata Stolerului de Matilda Ogler-Poni. Un
exemplar 5 cr. sau 15 bani.

Nr. 3.

Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera.
Un exemplar 4 cr. sau 15 bani.

Nr. 4.

Piperuș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un
exemplar 8 cr. sau 20 bani.

Nr. 5.

Păcală și Tândală. Anecdote de Silvestru Mol-
dovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau
6 bani.

Nr. 6.

Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, cule-
gător-tipograf. Un exemplar: 25 cr. sau
50 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de
exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot
vânzătorilor se dă rabatul cuvenit.

Sciri economice.

Crisa industrială din America. „Le Journal des Economistes” reproduce următoarele date după „Curierul Statelor-Unite” asupra stării critice a lucrătorilor din America. Din cifrele arătate de agenția comercială Bradstreet și reunite în revista sa periodică, rezultă că numărul muncitorilor fără de lucru din cauza închiderii stabilimentelor, a grevelor, etc. este de 316.000 fără a număra aici micile industrii, prin nelucrarea cărora cifra totală a muncitorilor fără de lucru trebuie să fie socotită de 350.000 oameni. Trebuie de scos din această sumă aproape 10 la sută, reprezentând întreruperea temporală, intervalele opririi lucrului din cauză de reparațiuni, inventarii, etc. Dacă se compară aceste date cu cifrele populației lucrătorilor, cari la 1880 era de două milioane jumătate aproximativ, și acum trebuie să fie de trei milioane, se poate vedea, că aproape 10 la sută din lucrătorii fabricelor sunt acum fără de lucru, ceea ce este o proporție, care se atinge numai în timpul criselor celor mai mari. Să mai însemnăm, că la 1880 numărul lucrătorilor fără de lucru era foarte mic. În adevăr atunci se putea zice, că era de lucru pentru toți aceia, cari voiau și puteau să lucreze. Pe lângă acestea, proporțiunile sunt foarte deosebite după localități. Statul cel care stă mai rău în această privință este pentru un moment Minnesota, în care 40 la sută din lucrători sunt fără lucru, pe când nu sunt decât 7 la sută în Maryland și tot atât în Statele-Unite din Noua-Englândă. Maryland este de 18 la sută în statul New-Yorkului, de 16 la sută în Pennsylvania și de 8 la sută în New-Jersey. Orașul cel mai încercat este Detroit, unde 62 la sută din populația muncitoare n'are de lucru; vine apoi New-Yorkul cu 24 la sută și Filadelfia cu 21 la sută. Această stare de lucruri, constatată la începutul iernii, a trebuit să se agraveze, și din nenorocire nu sunt probabilități că se va îmbunătăți la primă-vară.

Piața din Făgăraș, 6 Februarie. Grâu frumos hecto-
litra fl. 5.50 până fl. 6.80; grâu mestecat fl. 4.— până
fl. 4.50; secară fl. 3.20 până fl. 3.40; cucuruzul fl. 3.—
până fl. 3.30; ovășul fl. 2.20 până fl. 2.40; séménța de
cânepă fl. 6.— până fl. 7.—; séménța de in fl. 10.— până
fl. 12.—; fasolea fl. 5.— până fl. 5.50; mazerea fl. 7.—
până fl. 8.—; linteia fl. 10.— până fl. 11.—; crumpele
fl. 1.20 până fl. 1.60; málaiul fl. 9.— până fl. 10.—; se
brut 100 chile fl. 42.— până fl. —; unsoarea de sêu
65—68, slămina 60—80; cânepa fl. 30.— până 35.— Un
chilo carne de porc 44 cr.; carne de vită 42 cr.; carne
de vițel 36 cr.; carne de mel — cr.; ouă 8 cu 10 cr.;
chim fl. 12.— până fl. 15.—; lumini turnate de sêu 58 cr.
până — cr.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta
dela 9 Februarie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. 8.20 până 8.60
76—81 Kilo fl. — până —, (lângă Tisza) 72—75 Kilo
fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 8.25 până 8.75, (de
Pesta) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo
fl. 8.15 până 8.65, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. —
până —, 76—81 Kilo fl. 8.15 până 8.65, (de Bacsa) 72—75
Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. —
până —, 76—81 Kilo fl. 7.90 până 8.40.

Sécara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 7.— până 7.30.

Orđ (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.50 până 6.80; (de
berărie) 62—64 Kilo fl. 7.— până 9.60

Ovăs (ungurec) 37—40 Kilo fl. 6.55 până 6.80.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.55 până 5.65; de
alt soi fl. 5.45 până 5.50.

Rapița fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25
până 12.—.

Málaiu (ungurec): fl. 5.80 până 6.25.

Timpul de furnizare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.25 până 8.27 (per
Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.82 până 8.83.

Sécara (primăvară) — Kilo fl. 5.76 până 5.78

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.79 până 5.81.

Rapița (August—Septembrie) fl. 12.5/8 până 12.9/8

Spirit (brut) 100 L. fl. 26.50 până 27.—.

Bursa de București.

Cota oficială dela 8 Februarie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump. 93 1/2	vend. 93 1/2
Rur. conv. (6%)	89.—	94.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	265.—	315.—
Banca națională a României	1180.—	1210.—
Impr. oraș. București	28.—	32.—
Credit mob. rom.	193.—	—
Act. de asig. Naționala	205.—	231.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	87.—	88.—
Societ. const.	200.—	215.—
Schimb 4 luni	—	30.—
Aur	16.—	—

Bursa de Budapesta

din 9 Februarie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	97.75
„ „ „ 5%	93.70
Imprumutul căilor ferate ung.	146.25
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	99.25
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. 2-a (emisiune)	122.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. 3-a (emisiune)	107.—
Bonuri rurale ung.	102.—
„ „ cu cl. de sortare	107.—
„ „ bănațene-timșene	101.25
„ „ cu cl. de sortare	101.25
„ „ transilvane	101.—
„ „ croato-slavone	101.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Imprumut cu premiu ung.	119.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	118.25
Renta de hârtie austriacă	83.20
„ „ argint austriacă	83.80
„ „ aur austriacă	106.50
Losurile austr. din 1860	137.50
Acțiunile băncii austro-ungare	867.—
„ „ de credit ung.	312.—
„ „ „ austr.	302.80
Argintul	—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina”	101.78
Galbeni împărătești	5.78
Napoleon-d'ori	9.76
Mărci 100 imp. germane	60.25
Londra 10 Livres sterline	123.65

Bursa de Viena

din 9 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	97.95
„ „ „ 5%	93.80
Imprumutul căilor ferate ung.	146.25
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.80
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. 2-a (emisiune)	122.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. 3-a (emisiune)	107.50
Bonuri rurale ung.	102.—
„ „ cu cl. de sortare	101.50
„ „ bănațene-timșene	101.—
„ „ cu cl. de sortare	101.—
„ „ transilvane	101.50
„ „ croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.50
Imprumut cu premiu ung.	118.75
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	118.—
Rentă de hârtie austriacă	83.30
„ „ argint austriacă	83.90
„ „ aur austriacă	106.20
Losurile austr. din 1860	137.75
Acțiunile băncii austro-ungare	865.—
„ „ de credit ung.	311.50
„ „ „ austr.	302.40
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.81
Napoleon-d'ori	9.77 1/2
Mărci 100 imp. germane	60.35
Londra 10 Livres sterline	123.80

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copsa mică—Sibiu								
	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane					
Viena	8.25	8.35	3.30	București	7.15	—	—	Viena	8.25	8.35	Teiuș	2.39	9.50		Copsa mică	11.10	2.20	6.41	3.20					
Budapesta	8.00	6.55	9.45	Predeal	1.09	—	—	Budapesta	8.00	6.55	Alba-Iulia	3.40	10.42		Șeica mare	11.40	2.56	7.11	3.50					
Szolnok	11.24	10.55	12.18	Timiș	1.33	—	—	Szolnok	11.14	12.28	Vințul de jos	4.04	11.09		Loamneș	12.23	3.45	7.54	4.33					
P. Ladány	2.01	2.04	1.59		2.06	—	—	Arad	3.35	5.30	Șibot	4.35	11.43		Ocna	12.57	4.25	8.25	5.04					
Oradea-mare	4.11	5.13	3.20	Brașov	2.16	6.30	5.45	{	4.00	6.20	Orăștia	5.02	12.13		Sibiu	1.20	4.51	8.48	5.27					
	4.21	9.37	3.25	Feldioara	2.44	7.09	6.28		Glogovaț	4.16	6.39	Simeria (Piski)	5.44	1.22										
Várad-Velenceze	4.29	9.45	—	Apatia	3.03	7.41	7.07	Györök	4.47	7.19	Deva	6.05	1.48		Sibiu—Copsa mică									
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	Ágostonfalva	3.18	8.09	7.36	Pauliș	5.02	7.39	Branicica	6.34	2.21		Sibiu	8.10	11.10	4.00	10.00					
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56	Homorod	3.51	8.53	8.34	Radna-Lipova	5.25	8.11	Iliia	7.01	2.54		Ocna	8.35	11.38	4.26	10.25					
Rév	5.46	11.41	4.31	Hașfalău	4.51	10.18	10.22	Conop	5.57	8.49	Gurasada	7.15	3.09		Loamneș	9.13	12.14	5.04	11.00					
Bratca	6.09	12.15	—	Sighișoara	5.11	10.55	11.14	Bérvava	6.18	9.18	Soborșin	7.49	3.48		Șeica mare	9.43	12.46	5.34	11.30					
	6.27	12.48	—	Elisabetopole	5.39	11.36	12.07	Soborșin	7.11	10.27	Bérvava	8.32	4.37		Copsa mică	10.08	1.13	5.59	11.55					
Bucia	6.52	1.48	5.28	Medias	6.00	12.11	12.43	Zam	7.48	11.18	Conop	9.19	5.30		Cucerdea—Oșorheiu									
Huiedin	7.32	3.21	6.01	Copsa mică	6.29	12.35	1.23	Gurasada	8.22	11.57	Radna-Lipova	9.40	5.58											
	7.51	3.54	—	Micăsasa	—	12.54	1.42	Iliia	8.40	12.27	Pauliș	10.16	6.38		Cucerdea	9.36	4.35	8.35	3.55					
Aghirș	8.12	4.34	—	Blaj	7.02	1.29	2.17	Branicica	9.02	12.57	Deva	10.32	6.56		Cheța	10.07	5.06	9.06	4.26					
Ghirbău	8.24	4.52	—	Crăciunel	—	1.45	2.33	Deva	9.32	1.45	Györök	10.48	7.15		Ludoș	10.29	5.28	9.28	4.49					
Nedeșdu	8.38	5.11	—	Teiuș	7.38	2.26	3.13	Simeria (Piski)	10.12	2.58	Glogovaț	11.17	7.48		M. Bogat	10.39	5.38	9.38	4.59					
	8.57	5.40	7.08	Aiud	7.55	2.48	3.38	Orăștia	10.47	3.46	Arad	12.32	8.05		Cipeu-Iernut	11.20	6.20	10.19	5.40					
Cluj	9.23	6.00	7.18	Vințul de sus	—	3.12	4.06	Șibot	11.14	4.20	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Kereș-Sz.-Pál	11.35	6.36	10.34	5.55					
	9.50	6.29	—	Uioara	—	3.19	4.14	Vințul de jos	11.46	5.06	Budapesta	4.00	2.10	7.27	Nireșteu	11.58	7.01	10.58	6.25					
Ghirș	11.15	8.14	8.29	Cucerdea	8.24	3.36	4.53	Alba-Iulia	12.21	6.15	Viena	7.44	6.40	—	Oșorheiu	12.18	7.21	11.18	6.45					
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	Ghirș	8.48	4.10	5.45	Teiuș	12.53	7.00										Oșorheiu—Cucerdea				
Uioara	12.12	9.58	—	Apahida	—	5.39	7.51	Simeria (Piski)—Petroșeni				Arad—Timișoara												
Vințul de sus	12.19	10.07	—	Cluj	10.08	5.59	8.18																	
Aiud	12.45	10.42	9.17	Nedeșdu	10.18	6.28	8.00																	
Teiuș	1.15	11.32	9.40	Ghirbău	—	6.54	8.34																	
Crăciunel	1.44	12.03	—	Aghirș	—	7.10	8.59																	
Blaj	2.00	12.24	10.12	Stana	—	7.25	9.35																	
Micăsasa	2.34	12.43	—	Huiedin	11.33	8.11	11.04																	
Copsa mică	2.52	1.22	10.45	Ciucia	12.06	8.52	12.17																	
Medias	3.27	2.24	11.07	Bucia	—	9.11	12.47																	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	Bratca	—	9.29	1.21																	
Sighișoara	4.50	4.17	12.15	Rév	12.51	9.52	2.05																	
Hașfalău	5.08	4.51	12.30	Mező-Telegd	1.21	10.27	3.08																	
Homorod	6.47	7.07	1.32	Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39																	
Ágostonfalva	7.36	8.10	2.04	Várad-Velenceze	—	10.56	3.55																	
Apatia	8.09	8.46	2.24	Oradea-mare	1.49	11.04	4.06																	
Feldioara	8.41	9.20	2.44		1.54	11.14	7.30																	
Brașov	9.20	10.15	3.15	P. Ladány	3.14	1.47	11.05																	
	—	—	3.25	Szolnok	5.10	4.40	2.37																	
Timiș	—	—	4.03	Budapesta	7.30	7.44	6.31																	
Predeal	—	—	4.28	Viena	2.00	6.05	7.54																	
București	—	—	10.25																					

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.